

Hypotesetesting

Torstein Fjeldstad

Institutt for matematiske fag, NTNU

01.11.2018

I dag

- Introduksjon til hypotesetesting
- Teststyrke/styrkefunksjon
- Generell framgangsmåte

Introduksjon til hypotesetesting

Eksempel

Vil undersøkje om ein ny medisin B er betre enn eksisterande medisin A

- Eksisterande medisin A verker på 70% av pasientane
- Ny medisin B påstås å verke på meir enn 70% av pasientane

Eksempel

Vil undersøkje om ein ny medisin B er betre enn eksisterande medisin A

- Eksisterande medisin A verker på 70% av pasientane
- Ny medisin B påstås å verke på meir enn 70% av pasientane

Korleis kan me konkludere om B er betre enn A ?

Eksempel

Vil undersøkje om ein ny medisin B er betre enn eksisterande medisin A

- Eksisterande medisin A verker på 70% av pasientane
- Ny medisin B påstås å verke på meir enn 70% av pasientane

Korleis kan me konkludere om B er betre enn A ?

Tester medisin B på $n = 25$ pasientar. Observerer betring for $x = 20$.

Hypotesetesting

	H_0 riktig	H_1 riktig
Forkast H_0	Type I-feil	Ok
Ikkje forkast H_0	Ok	Type II-feil

Hypotesetesting

	H ₀ riktig	H ₁ riktig
Forkast H ₀	Type I-feil	Ok
Ikkje forkast H ₀	Ok	Type II-feil

Ide: vi må vere "sikre" før me påstår at H₁ er rett. Me velg signifikansnivået α liten og krev

$$P(\text{Type I-feil}) = P(\text{Forkast } H_0 \text{ når } H_0 \text{ er riktig}) \leq \alpha$$

$$\beta = P(\text{Type II-feil}) = P(\text{Ikkje forkast } H_0 \text{ når } H_1 \text{ er riktig})$$

Fortsetjing eksempel

Finn k s.a. $P(X \geq k \text{ når } p_B = 0.7) \leq 0.05$.

Fortsetjing eksempel

Finn k s.a. $P(X \geq k \text{ når } p_B = 0.7) \leq 0.05$.

$$\text{— } P(X = 25) = \binom{25}{25} 0.7^{25} 0.3^0 = 0.0001$$

$$\text{— } P(X = 24) = \binom{25}{24} 0.7^{24} 0.3^1 = 0.0014$$

$$\text{— } P(X = 23) = \binom{25}{23} 0.7^{23} 0.3^2 = 0.0073$$

$$\text{— } P(X = 22) = \binom{25}{22} 0.7^{22} 0.3^3 = 0.0243$$

$$\text{— } P(X = 21) = \binom{25}{21} 0.7^{21} 0.3^4 = 0.0572$$

Fortsetjing eksempel

Finn k s.a. $P(X \geq k \text{ når } p_B = 0.7) \leq 0.05$.

$$— P(X = 25) = \binom{25}{25} 0.7^{25} 0.3^0 = 0.0001$$

$$— P(X = 24) = \binom{25}{24} 0.7^{24} 0.3^1 = 0.0014$$

$$— P(X = 23) = \binom{25}{23} 0.7^{23} 0.3^2 = 0.0073$$

$$— P(X = 22) = \binom{25}{22} 0.7^{22} 0.3^3 = 0.0243$$

$$— P(X = 21) = \binom{25}{21} 0.7^{21} 0.3^4 = 0.0572$$

$$— P(X \geq 25) = 0.0001$$

$$— P(X \geq 24) = 0.0015$$

$$— P(X \geq 23) = 0.0089$$

$$— P(X \geq 22) = 0.0332$$

$$— P(X \geq 21) = 0.0904$$

Fortsetjing eksempel

Finn k s.a. $P(X \geq k \text{ når } p_B = 0.7) \leq 0.05$.

$$— P(X = 25) = \binom{25}{25} 0.7^{25} 0.3^0 = 0.0001$$

$$— P(X = 24) = \binom{25}{24} 0.7^{24} 0.3^1 = 0.0014$$

$$— P(X = 23) = \binom{25}{23} 0.7^{23} 0.3^2 = 0.0073$$

$$— P(X = 22) = \binom{25}{22} 0.7^{22} 0.3^3 = 0.0243$$

$$— P(X = 21) = \binom{25}{21} 0.7^{21} 0.3^4 = 0.0572$$

Må velge $k = 22$

$$— P(X \geq 25) = 0.0001$$

$$— P(X \geq 24) = 0.0015$$

$$— P(X \geq 23) = 0.0089$$

$$— P(X \geq 22) = 0.0332$$

$$— P(X \geq 21) = 0.0904$$

Sannsyn type-II feil

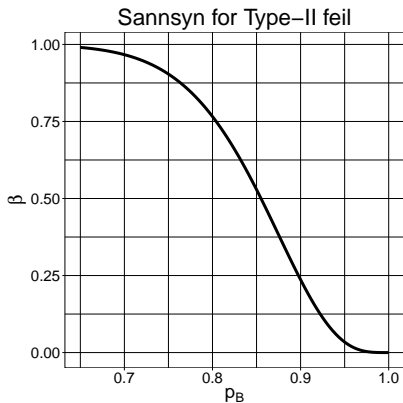

Figure: $\beta = P(X < 22 \text{ n\aa}r p_B > 0.7) = \sum_{x=0}^{21} \binom{25}{x} p_B^x (1 - p_B)^{25-x}$

Styrkefunksjon

Teststyrke/styrkefunksjon

Definisjon

Styrken til ein test er sannsynet for å forkaste H_0 gitt at ein spesifikk alternativ hypotese θ_1 er sann

- teststyrken er $1 - \beta(\theta_1)$
- teststyrken er ein funksjon av θ_1
- desto høgare styrke, desto høgare sannsyn for at me klarer å konkludere med at den alternative påstanden er sann når den spesifikke alternative hypotesen er sann.

Styrkefunksjon

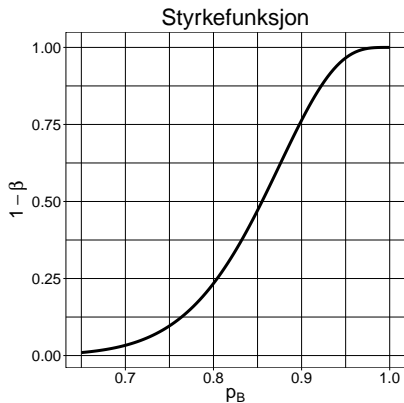

Figure: $1 - \beta = 1 - P(X < 22 \text{ når } p_B > 0.7) = 1 - \sum_{x=0}^{21} \binom{25}{x} p_B^x (1 - p_B)^{25-x}$

Generell framgangsmåte

Utledning av konfidensintervall

Situasjon: Anta $X_1, X_2, \dots, X_n$ tilfeldig utval frå $f(x; \theta)$ -populasjonen. Ynskjer eit $(1 - \alpha) \cdot 100\%$ konfidensintervall for θ .

1. Finn ein estimator for θ , $\hat{\theta}$ (t.d. SME)
2. La $Z = h(\hat{\theta}, \theta)$ der $h(\cdot, \cdot)$ er ein funksjon s.a. Z har ei kjend fordeling.
3. Då har me at

$$P(z_{1-\alpha/2} \leq h(\hat{\theta}, \theta) \leq z_{\alpha/2}) = 1 - \alpha$$

4. Løys ulikskapane (mhp. θ) kvar for seg og finn eit uttrykk med θ i midten

$$P(\hat{\theta}_L(X_1, X_2, \dots, X_n) \leq \theta \leq \hat{\theta}_U(X_1, X_2, \dots, X_n)) = 1 - \alpha$$

5. Et $(1 - \alpha) \cdot 100\%$ konfidensintervall for θ er

$$\left[\hat{\theta}_L(X_1, X_2, \dots, X_n), \hat{\theta}_U(X_1, X_2, \dots, X_n) \right]$$

Generell framgangsmåte

Situasjon: $X_1, X_2, \dots, X_n$ tilfeldig utval med $X_i \sim f(x_i; \theta)$.

1. Ynskjer å teste:

a) $H_0 : \theta = \theta_0$ mot $H_1 : \theta > \theta_0$

b) $H_0 : \theta = \theta_0$ mot $H_1 : \theta < \theta_0$

c) $H_0 : \theta = \theta_0$ mot $H_1 : \theta \neq \theta_0$

2. Finn ein estimator for θ ; $\hat{\theta}$

3. La $Z = h(\hat{\theta}, \theta_0)$, der $h(\cdot, \cdot)$ er ein funksjon s.a. Z har ei kjend fordeling **gjeve H_0**

4. Bestem eit forkastningskriterium (antar Z stor når $\hat{\theta}$ stor)

a) Forkast H_0 dersom $Z > k$

b) Forkast H_0 dersom $Z < k$

c) Forkast H_0 dersom $Z < k_l$ eller $Z > k_u$

der k bestemmes frå kravet

$$P(\text{Forkast } H_0 \text{ når } H_0 \text{ er riktig}) \leq \alpha$$

5. Sett inn tal og konkluder

Neste veke

- p-verdi
- Fleire eksempel hypotesetesting
- Lineær regresjon